

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Bergen, 23.3.2015

Høringsuttale om Moko kraftverk i Vaksdal kommune, Hordaland (saksnr 201200267)

Naturvernforbundet Hordaland går mot planene om småkraftverk i elva Moko i Vaksdal kommune, Hordaland, både ut fra hensynet til fiskebestanden i elva og ut fra hensynet til samlet belastning. Moko er en sideelv til Daleelva i Bergsdalsvassdraget

Om tiltaket

NKG Utbygging AS søker om løyve til å bygge Moko kraftverk med installert effekt på 2.9 MW og en estimert årsproduksjon på 7.2 GWh

- Kraftverket vil nytta eit fall på 233 m i Moko, med inntak på kote 250 moh, og vil føre til sterkt redusert vassføring på ein 775 m lang elvestrekning i elva, ned til kraftstasjonen på kote 17 m.

Begrunnelse

NVH anmoder at NGK ikke gis konsesjon da de foreløpig konsesjonssøkte alternativene til plassering av kraftstasjon vil medføre betydelige, negative konsekvenser for anadrome og katadrome fiskebestander i Daleelva i Bergsdalsvassdraget.

NVH anerkjenner samtidig LFI Uni Miljøs rapport nr. 207, og stiller seg positive til de forslagene til avbøtende tiltak og habitatforbedringer, inkludert plassering av kraftstasjon (illustrert i rapportens Fig. 10, s. 16), som er presentert i denne.

Daleelva er nevnt som en av Hordalands viktigste elver for anadrom laksefisk, med store fiskeinteresser, i Hordaland fylkeskommunes "Fylkesdelplan for små vasskraftverk". Der står det blant annet at *"laks og sjøaure i Daleelva (Vaksdal) og Tyssevassdraget (Samnanger) krev særskilt merksemd og spesielle tiltak ved utbygging i vassdraga."* Daleelva har riktignok ikke status som en nasjonal lakseelv, men har utløp i fjordsystemet rundt Osterøy som har status som nasjonal laksefjord. Tilstanden for laks (*Salmo salar*) i elven beskrives som svært dårlig, og tilstanden til sjøørret (*Salmo trutta*) som redusert i Miljødirektoratets lakseregister, dette til tross for at gytebestandsmålene for laks ble oppnådd i 2013. Ifølge LFI Unifob Miljøforsknings rapport nr. 169, ble de anadrome fiskebestandene spesielt rammet av en flom under høsten i 2005, og bestanden av sjøørret i nedre deler av Daleelva ble i 2008 rapportert til å være 5.5 individer/100 m² for ungfisk (0+) og 12.2 individer/100 m² for eldre ungfisk (>0+). Da ungfiskbestanden i Moko/Drivo-systemet overordnet beskrives til å være hele 219 individer/100 m² understreker dette hvor avgjørende dette vassdraget er som gyteområde for sjøørret tilknyttet Daleelva. I Uni Miljøs rapport nr. 207 beskrives da også Moko/Drivo som det viktigste området for sjøørretproduksjon i Daleelva, med gode

gytehabitater for arten, samt gode generelle habitatforhold for ål. Daleelva og Moko har også vært gjenstand for flere tiltak med hensyn på forbedring av vannkvalitet og vilkår for fisk, blant annet har Dale Jakt- og Fiskarlag lagt ned en betydelig innsats i dette. Utsetting av kultivert laks og ørret har forekommet, samt tiltak for å motvirke forsurening av vannet.

I en e-post sendt til høringspartene den 12.02.2015 opplyser NVEs Tor Carlsen at NGK ønsker å flytte den planlagte kraftstasjonen, angivelig fordi det opprinnelige forslaget ble konfliktfylt for fisk, noe som medfører riktighet. Videre hevdes det fra NKGs side at den løsningen som vises i det vedlagte, reviderte kartet er den som vil medføre minst konsekvenser for fisk, selv om den nye løsningen innebærer et utløp rundt 90 meter oppstrøms et elveløp som ifølge Uni Miljø's rapport bidrar lite til ungfiskbestanden i vassdraget. Med dette ignorerer NGK fullstendig, og for andre gang, de rådene som er gitt i denne rapporten og legger praktisk talt opp til en tørrlegging av de produktive gytehabitatene i Moko/Drivo-systemet. Noen faktabasert begrunnelse for hvorfor det nye alternativet skulle være å foretrekke har ennå ikke fremkommet, og følgelig sitter høringspartene per dags dato med et trivielt og ufullstendig vurderingsgrunnlag i en uoversiktlig sak, hvis håndtering fremstår beklagelig rotete. Det er vanlig og redelig praksis at tiltakshaver bestiller tilleggsutredninger ved endringer i utbyggingsplaner, hvilket også burde vært gjort i denne saken.

Konklusjon

Med bakgrunn i det ovenstående anmoder Naturvernforbundet i Hordaland at konsesjonssøknaden avslås inntil NGK Utbygging AS tar rapporten fra Uni Miljø på alvor, og videreutredet det alternativet som der er skissert. Tiltaket, slik det nå er omsøkt, utgjør en alvorlig trussel mot de anadrome og katadrome fiskebestandene i Bergsdalsvassdraget og undergraver samtidig det betydelige arbeidet som er gjort for å opprettholde dem.

Kilder:

Bjerknes, V., Hindar, A. & Åtland, Å. *Kalkingsplan for Daleelva i Vaksdal kommune i Hordaland*. Norsk institutt for vannforskning (NIVA), 1998.

Gabrielsen, S.E., Sandven, O., Barlaup, B.T., Wiers, T., Lehmann, G.B., Skoglund, H. & Halvorsen G.A. *Rapport nr. 169 - Datarapport for prosjektet: "LIV" - livet i vassdragene, langsiktige undersøkelser av laks og sjøaurebestander i seks regulerte elver 2006-2011*. LFI, Unifob Miljøforskning, 2009.

Miljødirektoratets lakseregister på nett:

<http://lakseregister.fylkesmannen.no/lakseregister/public/default.aspx>

Med vennlig hilsen
for Naturvernforbundet Hordaland

Siri Haugum
leder

Rene Alvestad
saksbehandler